

“Wat je leert zou zich moeten aanpassen aan wat je (be)leeft!” (Jonas)
 “Als we vragen naar het nut van sommige vakken, zijn ze verontwaardigd. Maar een antwoord hebben ze niet.” (Janat)
 “Maar ik kom er wel.” (Jonas)
 “Ik ben het ook beu. Maar ik kom er wel.”
 “Laten we ophouden te denken dat we voorbestemd zijn. We hebben drie kilo hersenen, we zijn dus niet gek. We moe...”

David: “Je mag me schoolmoe noemen.”

“Ik zit wel een beetje heel veel in de problemen”, zegt David (bijna 16). Hij doet zijn derde jaar over en heeft de jongste vier jaar al in vier verschillende scholen gezeten. “Je kan het als je wil”, zeggen ze dan tegen hem. Hij kan die zin niet meer horen. En met Kerstmis had hij wéér acht buizen. Basketten is een heel ander leven. Vroeger was daar ook nog skateboarden bij. “We hebben lang gezeurd voor een skateramp”, zegt hij “Maar nu die er is, houden we het voor bekeken. Skaten is zo gewoon en commercieel geworden. De skaters staan al in de schoolboeken.” Skateboard de kast in.

Suffen

“Het belangrijkste in mijn leven? De vrienden. Bij hen kan ik mezelf zijn. Geen regels, geen verplichtingen. Dat is het tegenovergestelde van de school. Daar ben je een léérning en alleen je rapport telt. Je mag me gerust *schoolmoe* noemen. Ik zie er tegenop om naar school te gaan. Ik zit toch maar wat te suffen. Om vier uur is het voor mij echt gedaan. Huiswerk probeer ik al tijdens de les te maken of ik gok op een uurtje studie de volgende dag. Ik wéét dat ik zou moeten studeren maar ik kom er gewoon niet toe. Als ik thuis dan toch eens achter mijn boeken kruip, word ik na vijf minuten gek of ik val in slaap.”

Brossen

Dit schooljaar lijkt de sukkelstraat wel. David doet z'n derde jaar over in een andere school. Hij houdt het daar maar enkele weken vol. (“Heel streng. Eén keer brossen en meteen een hele week én vier woensdagnamiddagen strafstudie”). Dan maar deeltijds onderwijs. Daar moet je zelf voor een paar dagen per week werk vinden. “Ik kreeg een lijst met wel vijftig soorten beroepen. Blijkbaar ben ik nogal kieskeurig. Ik zag er maar een stuk of drie zitten: fotografie, tuinbouw of kleinhandel. Maar ik vond nergens werk.”
 Terug naar een gewone school.

Hommeles

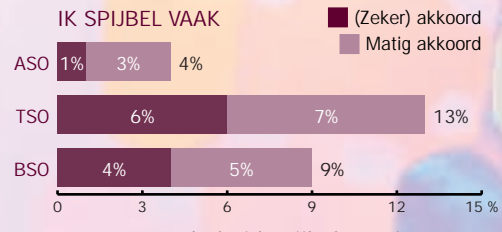
Tussendoor krijgt David wat hommeles met de rijkswacht en het gerecht. Weer wetten en regels. (“Al wil ik nu mijn leven beteren”). David wil er echt iets van maken. Maar hij zit vol tegenstellingen: “Het is allemaal teveel theorie. Maar praktijkvakken zie ik ook niet zitten. Een diploma is belangrijk, maar er zoveel moeite voor doen? Ik zou liever iets leren buiten de school, maar daar heb ik dan weer niet genoeg wilskracht voor. Ze helpen me niet en ik wil ook niet geholpen worden. Een diploma en de school, dat is goed voor later. Ik wil NU leven. Vrienden van mij zijn in het verkeer gestorven. Wat hebben die van het leven gehad, denk ik dan. Waarschijnlijk ligt ook mijn leven al lang vast. Ik zal er niet veel aan kunnen veranderen. Ik zou uit nieuwsgierigheid wel eens tien jaar verder willen kijken. Vroeger dacht ik veel na. Daar werd ik depressief van. Dus liever niet. Ik heb het echt moeilijk om de juiste keuzes te maken.”

Dreadlocks

“De meeste leerkrachten doen wel hun best. De boel op stellen zetten doe ik zelden. Soms zijn de lessen echt wel interessant. Het loopt pas fout als ik er iets voor moet leren. Dan ben ik voor die leraar meteen het probleemgeval: David-met-de-slechte-punten. Dat is voor de meeste leraars zo'n dikke muur dat ze niet meer zien welke mens erachter zit. Eigenlijk zijn ze nogal onverschillig. Nochtans kan een aanmoediging deugd doen. Maar meestal neger ik zo'n schouderklopjes van leraars gewoon. Ze doen het voor hun beroep, denk ik dan. Een aanmoediging van de vrienden: die is echt. Als leraars met mij praten, gaat het meestal over mijn haar. Mijn vrienden vinden die *dreadlocks* gewoon gaaf. Waarom zou ik die dan wegdoen? Wat ik soms mis? Waardering misschien. Ik heb het goed voor en ik wil dat ze me geloven. Problemen wil ik zélf oplossen. Al begin ik nu toch wel echt te twijfelen of het zal lukken. Soms geloof ik mezelf niet meer.”

“Spijbelen is geen oplossing. Integendeel, het maakt alles alleen maar erger.” (An)

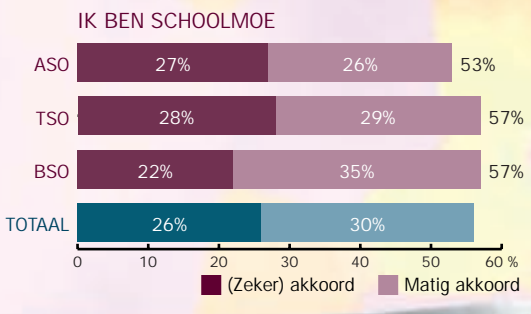
David is niet alleen. Uit een onderzoek van *Jongeren en Gezondheid* blijkt dat 7,5 procent van de 17-en 18-jarigen één keer per maand spijbelt. Jongens blijven vaker weg dan meisjes, al wordt er minder gespijbeld dan enkele jaren geleden. Alleen in het BSO is er een lichte stijging.

De overgrote meerderheid spijbelt nooit. Probleem opgelost?

“Ik heb nog nooit gespijbeld en daar ben ik trots op. Al haat ik de school.” (Tina)

Helaas. Spijbelen is een uiting van schoolmoeheid. Ongeveer de helft van de jongeren is min of meer schoolmoe, zo blijkt uit de Klasse voor Jongeren-enquête.

“Als je op het enquêteformulier bij ‘ik ben schoolmoe ‘zeker akkoord’ invult, dan is er toch een probleem. Je zit in de verkeerde richting of op de verkeerde school.” (Gaëtan)

En wat vinden je leerkrachten ervan? Bijna een kwart zegt dat jongeren nu meer spijbelen dan vijf jaar geleden, vooral in TSO en BSO. Voor 15 % vormt spijbelen een ernstig probleem. 1 leerkracht op 3 vindt schoolmoeheid op zijn school een ernstig probleem: 17 % in ASO, 43 % in TSO en 36 % in BSO. Dat zeggen ze in Klasse voor Leerkrachten van deze maand.

“Ik ben zeker dat je vrienden je zullen helpen waar ze kunnen. Anders zijn het geen vrienden.” (Jonas)

“Wat je leert zou zich moeten aanpassen aan wat je (be)leeft!” (Jonas)
 “Laten we ophouden te denken dat we voorbestemd zijn. We hebben drie kilo hersenen, we zijn dus niet gek. We moe...”
 “Wat je leert zou zich moeten aanpassen aan wat je (be)leeft!” (Jonas)
 “Als we vragen naar het nut van sommige vakken, zijn ze verontwaardigd. Maar een antwoord hebben ze niet.” (Janat)
 “Maar ik kom er wel.” (Jonas)
 “Ik ben het ook beu. Maar ik kom er wel.”
 “Laten we ophouden te denken dat we voorbestemd zijn. We hebben drie kilo hersenen, we zijn dus niet gek. We moe...”
 “Wat je leert zou zich moeten aanpassen aan wat je (be)leeft!” (Jonas)
 “Als we vragen naar het nut van sommige vakken, zijn ze verontwaardigd. Maar een antwoord hebben ze niet.” (Janat)
 “Maar ik kom er wel.” (Jonas)
 “Ik ben het ook beu. Maar ik kom er wel.”
 “Laten we ophouden te denken dat we voorbestemd zijn. We hebben drie kilo hersenen, we zijn dus niet gek. We moe...”

"Ik spijbel als ik vermoed hen. De school begint om twaalf over acht. Da's echt te vroeg." (Sela)

"baas, wij de schaapjes. Puur eenrichtingsverkeer." (Mieke) (Pieter) (Karl) (Jo)
"Als ik doorzet ben ik er binnen enkele jaren vanaf. Aan alles komt een eind." (Pieter)

"Moeten ergens achter staan en er voor vechten." (Nele)

"Ik snap niet dat de brieven over school in Klasse voor Jongeren zo positief zijn. School is toch nooit leuk? Hebben jullie misschien raad om er wat meer leven in te brengen?" (Naam bekend bij de redactie)

Schoolmoeheid is een symptoom van iets wat niet in de haak zit. Misschien herken je jezelf wel? Heel veel of een klein beetje. En wat kan je er aan doen? Bestaat er een medicijn tegen schoolmoeheid?

"De leerkracht Nederlands is wel anders. Je kan er mee praten, zo begrijpt je tenminste. Tijdens haar les denk ik er niet aan om te spijbelen." (Jasper)

"die boekjes en cursusjes opgeslurpt hebt, op een legale manier weet vergeeten." (Jonas)

Benaming en groep:
[enthousiaste leerkrachten & boeiende lessen]
Motiverend en slaapwerend middel dat opwekkend werkt. Preparaat voor uitwendig gebruik.
Werking: Haalt je uit je slaap.

Hoe? Staat niet voor de klas; sleurt je mee. Maakt het boeiend. Linkt de les met jouw interesses, met je eigen leven, met de tijd van vandaag. 'Moeten we dat leren?' is een vraag die niet bij je opkomt. Je vindt het nog interessant ook. Echte mens, met gevoelens. Je kan er iets persoonlijks aan vertellen of praten over zaken die buiten het vakgebied vallen. Heeft respect voor jongeren. Zorgt voor een goede sfeer op school en in de klas. Een kloof tussen de school en het echte leven? Waar? Aangewezen voor: De symptomatische behandeling van verveling, lusteloosheid of baldadigheid.

"problemen." (Sina)

"harder zoeken." (Gilles)

Hoe en in welke hoeveelheden gebruiken: Minimaal 1 leerkracht tot 3 maal per dag; 1 spannende les tot 6 maal per dag gedurende 50 minuten. Tussen elke inname een interval van een kwartier in acht nemen. De gemotiveerde leerkracht in een klas water oplossen.
Gevalen waarin het geneesmiddel afgeraden wordt: Allergie voor bijleren en afkeer voor een interessante toekomst. Mogelijke nevenwerkingen: Een kus van de juffrouw en een bank vooruit kunnen je imago ernstige schade toebrengen. Wisselwerkingen met andere middelen: Open ingesteldheid van de leerling, enthousiasme en leergierigheid versterken het effect van dit medicijn.

"regels houden onze maatschappij leefbaar." (Grace)

"onse. Om hulp vragen zou immers pziekte van je klasgenoten en g en zwakjes opstellen." (Andreas)

"Je kan het ook spannend maken. Door actief te zijn, je te interesseren. Oogkleppen zijn niets voor mij." (Maarten)

"Wat verwacht hij dan eigenlijk?" (Sharon)

Benaming en groep:
[motivatie, energie & leergierigheid]
Vervelingstillend en depressieverend middel.
Aangewezen voor: De symptomatische behandeling van verveling, domheid en desinteresse.

"maar hij is het zelf." (Jo)

"Als leraars met me praten gaat het meestal over mijn haar."

Echt schoolmoe zijn is toch wat anders dan niet graag naar school gaan! Hoe voel jij je? Hoe zou jij het aanpakken? Schrijf een brief naar David. Klasse voor Jongeren, David, Koningsstraat 138, 1000 Brussel.

Hoe en in welke hoeveelheden gebruiken: Onbeperkt alle dagen. Mogelijke nevenwerkingen: Leren wordt een tweede natuur. Leergierig zijn als iets vanzelfsprekends. Je wil weten hoe iets in elkaar steekt en waarom. Ernstig risico dat anderen je interessant vinden. (Al staat het cool om ongeïnteresseerd te zijn en de nihilist uit te hangen.) Gevaar voor overdosis: straks ga je nog graag naar school. Bijzondere voorzorgen: Loop niet te hoog op met jezelf. Aan te wenden op eigen verantwoordelijkheid.

[Deze tekst kwam tot stand in samenwerking met de jongeren van de Rendiergroep.]
[De cijfergegevens in deze tekst zijn afkomstig uit een onderzoek van Jongeren en Gezondheid uit 1996 bij 4771 jongeren uit alle onderwijsniveaus en 91 scholen, en uit een enquête van Klasse voor Jongeren bij 2000 jongeren uit de tweede en derde graad van het secundair onderwijs.]

Digitale pillen over schoolmoeheid:
<http://www.dds.nl/kunst/BeursTV/jong/columns/piet.html>
<http://www.dds.nl/kunst/BeursTV/jong/columns/spijbelaar.html>

"of lesgeven' volgen." (Jo)
"Laat de moed met zakken, David. Blijf geloven in jezelf. En leer positief denken." (Sharon)
"moeten aanpassen aan wat je (be)leert!" (Jonas)